

ทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน

กรณีศึกษา กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว

อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

Social capital and the success of community welfare management A case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province

ปวีณา งามประภาสม^{1*}

Paweena Ngamprapasom^{1*}

^{1*} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง;

Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University;

*Corresponding Author; e-mail : paweena@lpru.ac.th

Received : May 15, 2026; Revised : June 27, 2026; Accepted : June 29, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุน รวมถึงสังเคราะห์และเสนอแนวทางการเสริมสร้างทุนทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนฯ โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 57 คน ได้แก่ ประธานและคณะกรรมการกองทุน 25 คน สมาชิกกองทุน 25 คน ผู้นำชุมชน 5 คนและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสิริราช 2 คน คัดเลือกจากผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานเครื่องมือวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ เชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่มและเวทีระดมความคิดเห็น เพื่อศึกษาบริบทและการบริหารจัดการกองทุน ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเนื้อหา ส่วนเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม 5 ระดับเพื่อวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและทุนทางสังคม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานด้วยการถดถอยพหุคูณที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า กองทุนสวัสดิการตำบลสันดอนแก้ว ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการออมวันละ 1 บาท นำไปจัดสวัสดิการดูแลคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต บริหารงานผ่านคณะกรรมการชุมชน อบต.และภาคี โดยเทศบาลตำบลสิริราชเป็นที่ปรึกษา และได้รับรางวัลระดับอำเภอในปี 2567 ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานกองทุนประสบความสำเร็จ 5 ด้าน ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการแบบพหุภาคี การมีส่วนร่วมของสมาชิก

Citation : ปวีณา งามประภาสม. (2569). ทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ความโปร่งใสในการดำเนินงาน ความยั่งยืนทางการเงิน และระบบผลประโยชน์ที่ครอบคลุมวงจรชีวิต โดยมีทุนทางสังคมที่เป็นกลไกขับเคลื่อน 3 ด้าน คือ ความไว้วางใจของสมาชิก บรรทัดฐานในการช่วยเหลือกันและการจัดการทรัพยากรภายใต้กติกาชุมชน

แนวทางในการพัฒนากองทุนให้เข้มแข็ง ได้แก่ การบูรณาการทุนทางสังคมเดิมร่วมกับนวัตกรรมตามยุคสมัย เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชันในการบริหารจัดการเงิน เพื่อลดภาระเหนื่อยล้าในการทำงานของคณะกรรมการ การสร้างขวัญกำลังใจด้วยการมอบเกียรติบัตร การปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนให้เหมาะสม และการใช้การประเมินผลการดำเนินงานแบบ CIPP เพื่อให้กองทุนสามารถช่วยให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

คำสำคัญ (Keywords) : ทุนทางสังคม, สวัสดิการชุมชน, กองทุนสวัสดิการชุมชน, การบริหารจัดการ, ความสำเร็จของการบริหารจัดการ

Abstract

The purpose of this research is to study and analyze the relationship between social capital and success factors in fund management, as well as to synthesize and propose appropriate and concrete approaches to strengthen social capital. To enhance the strength of the management of the Sandon Kaew Sub-district Community Welfare Fund. A purposive sampling method was employed to select 57 participants, comprising 25 fund chairpersons and committee members, 25 fund members, 5 community leaders, and 2 Sirirat Subdistrict Municipality officials; these individuals were selected based on their direct involvement in the operations. The research instruments were divided into two parts. The qualitative component employed semi-structured interviews, focus group discussions, and brainstorming sessions to examine the fund's context and management, utilizing descriptive content analysis. The quantitative component utilized a five-point scale questionnaire to measure opinions regarding success factors and social capital; data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and inferential statistics (multiple regression analysis) at a significance level of 0.05.

The results showed that The San Don Kaeo Subdistrict Welfare Fund was established to encourage a daily savings habit of one baht, with the proceeds used to provide welfare support for community members from birth through to the end of life. It is managed by a committee comprising community representatives, local administrative organizations, and

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

partner agencies, with Sirirat Subdistrict Municipality serving as an advisor; the fund received a district-level award in 2024. The five factors that contributed to the success of the fund's operations were the multilateral management system, member participation, and transparency in operations. Financial sustainability and benefits system that spans the entire life cycle. Social capital is the driving mechanism in three aspects: the trust of members; Norms of mutual aid and resource management under community rules.

Guidelines for the development of the fund to strengthen include the integration of existing social capital with innovations according to the times, such as technology and applications for money management to reduce fatigue in the work of the Board of Directors. Building morale by awarding certificates, improving the Fund's regulations and using CIPP performance evaluation to help people in the community have a good quality of life

Keywords : Social capital, community welfare, community welfare fund, Management success

บทนำ (Introduction)

ทุนทางสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ซึ่งอธิบายถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ บรรทัดฐาน และสถาบัน ที่เชื่อมโยงในการสร้างความเข้มแข็งและบูรณาการความร่วมมือภายใต้ความไว้วางใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการชุมชน ให้สามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางวิกฤตต่างๆ และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในระยะยาว งานศึกษาที่ผ่านมา เช่น แนวคิดของ TDI และนักวิชาการด้านสังคมชุมชน กล่าวว่า ทุนทางสังคมช่วยลดต้นทุนทางสังคม เพิ่มความร่วมมือ และเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันแนวคิดสวัสดิการชุมชนได้พัฒนาให้เป็นระบบในการช่วยเหลือตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต โดยเน้นการพึ่งพาตนเอง การเกื้อกูลและมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน งานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และนักวิชาการหลายท่านพบว่าสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็งมักเกิดจากความสัมพันธ์และความไว้วางใจในชุมชน อย่างไรก็ตาม ช่องว่างของงานวิจัยในการเชื่อมโยงเชิงลึกระหว่างทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการกองทุนในระดับพื้นที่จริง โดยเฉพาะในบริบทชุมชนที่มีความแตกต่างด้านบริบทในพื้นที่และการบริหารจัดการ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นกองทุนที่ขับเคลื่อนโดยคนในชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่าย และสามารถจัดสวัสดิการครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต แม้จะมีความเข้มแข็งในระดับหนึ่งและได้รับรางวัลระดับอำเภอ แต่ยังมีประเด็นในการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และ

Citation : ปวีณา งามประภาสม. (2569). ทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

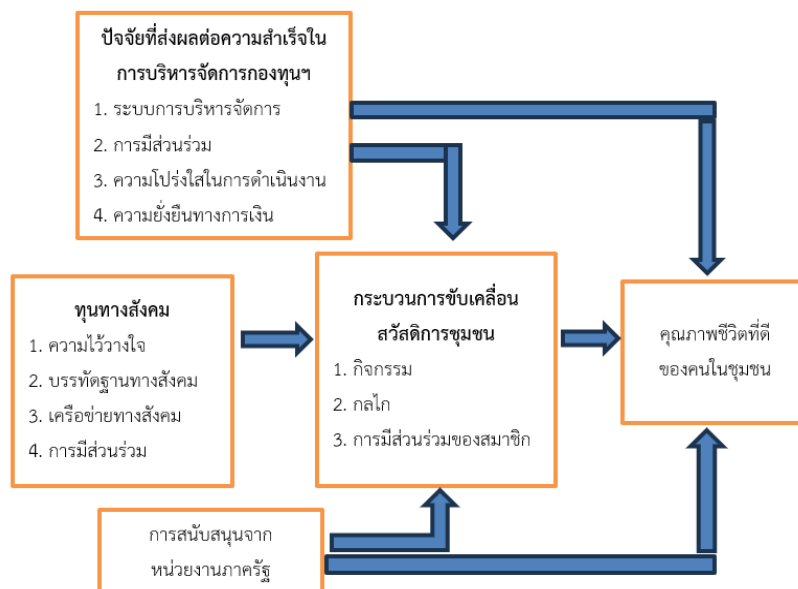
การบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของทุนทางสังคมที่มีต่อความสำเร็จของกองทุนดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกองทุนและนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับระบบสวัสดิการชุมชนให้มีความยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อสังเคราะห์และเสนอแนวทางเสริมสร้างทุนทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นการใช้เพื่อศึกษาบริบท การบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลสันดอนแก้ว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ประธานและคณะกรรมการกองทุน 25 คน ผู้นำหรือแกนนำชุมชน 5 คน และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลสิริราช) 2 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทุนทางสังคมและการบริหารจัดการกองทุน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเนื้อหา (Descriptive Content Analysis)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจากสมาชิกที่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุน เก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ ระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด เพื่อวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและทุนทางสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (Mean)	ความคิดเห็น
1.00 – 1.80	หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง มีความคิดเห็นระดับน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง มีความคิดเห็นระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด

อีกทั้ง มีการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนบนฐานทุนทางสังคม โดยใช้สถิติอนุมานคือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Regression)

Citation : ปวีณา งามประภาสม. (2569). ทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ผลการวิจัย (Research Results)

กองทุนสวัสดิการตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างระบบการออมเงินวันละ 1 บาท หรือ 365 บาทต่อปีเพื่อดูแลและจัดสวัสดิการให้คนในพื้นที่ตำบลตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต โดยมีการปรับแนวคิดจากการออมเพื่อกู้ยืมมาเป็นการออมเพื่อให้การช่วยเหลือ เน้นการพึ่งตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทุกเพศทุกวัย รวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ภายใต้กลไกการบริหารจัดการกองทุนผ่านคณะกรรมการจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 25 คน ประกอบไปด้วย แกนนำชุมชน ตัวแทนสมาชิก ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแต่ละฝ่ายมีบทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมถึงมีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลสิริราชทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยง ภายใต้ระเบียบกองทุน พ.ศ.2567 ที่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมัครสมาชิกใหม่และการเบิกจ่ายอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้งบประมาณของกองทุนมาจากหลายแหล่ง เพื่อสร้างความยั่งยืนทางการเงิน ที่นอกจากจะมาจากเงินสมทบของสมาชิกปีละ 365 บาทแล้ว ยังมีเงินสนับสนุนจากภาครัฐผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เงินอุดหนุนจากท้องถิ่น ค่าธรรมเนียมแรกเข้าของสมาชิก และดอกเบี้ยยธนาคาร อย่างไรก็ตามกองทุนสามารถจัดระบบผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก ผู้เกี่ยวข้อง และชุมชนในลักษณะที่ครอบคลุมวงจรชีวิต ตั้งแต่สวัสดิการรับขวัญบุตร ค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ทุนการศึกษาในทุกระดับชั้น เงินค่าปลงศพกรณีเสียชีวิต รวมไปถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี การช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ ซึ่งในการบริหารจัดการมีการนำเทคโนโลยีฐานข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลรูปแบบออนไลน์ และการจัดประชุมชี้แจงประจำปีเพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลและร่วมในการถ่วงดุลอำนาจ ผลจากการดำเนินงานที่เข้มแข็งทำให้กองทุนได้รับรางวัลกองทุนสวัสดิการชุมชนดีเด่นระดับอำเภอในปี พ.ศ.2567

ภาพที่ 1 การประชุมชี้แจงการดำเนินงานของกองทุน

ที่มา (ปวีณา งามประภาสม, 2569)

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A

case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092.

<https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกองทุนสวัสดิการตำบลสันดอนแก้วในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.39) โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความยั่งยืนทางการเงิน (ค่าเฉลี่ย 4.52) ถือเป็นความมั่นคงของฐานเงินทุนที่มาจากการออมและเงินอุดหนุนจากภาคี รองลงมาคือ ด้านผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.46) ที่เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพหุภาคี และ ด้านการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ที่มีความครอบคลุมวงจรชีวิตตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยภาพรวม

(n = 55)

ประเด็นปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการ กองทุน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการบริหารจัดการ	4.44	.093	มากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วม	4.21	.732	มากที่สุด
ด้านความโปร่งใสในการดำเนินงาน	4.34	.678	มากที่สุด
ด้านความยั่งยืนทางการเงิน	4.52	.607	มากที่สุด
ด้านผลประโยชน์	4.46	.683	มากที่สุด
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	4.35	.736	มากที่สุด
ด้านผลลัพธ์ของการบริหารจัดการกองทุนฯ	4.40	.706	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.39	.365	มากที่สุด

ที่มา (ปวีณา งามประภาสม, 2569)

อย่างไรก็ตาม ทูทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทูทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ เรียงตามลำดับ คือ ด้านบรรทัดฐานทางสังคม อยู่ในระดับสูงที่สุด (0.373) รองลงมาคือ ด้านความไว้วางใจ (0.083) และ ด้านเครือข่ายทางสังคม (0.046) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทูทางสังคมในด้านการมีส่วนร่วม (0.222) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว

สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity test) โดยใช้ค่า VIF พบว่าค่า VIF ของแต่ละตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 2.758 มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงถึง ตัวแปรอิสระแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ยอมรับได้ ดังตารางที่ 2

Citation : ปวีณา งามประภาสม. (2569). ทูทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ

ทุนทางสังคมกับความสำเร็จใน การบริหารจัดการกองทุน สวัสดิการชุมชน	ความสำเร็จของการบริหารจัดการ				
	ค่า สัมประสิทธิ์ ถดถอย	ค่า ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน	t	Sig.	VIF
1. ด้านความไว้วางใจ	.083	.109	.760	.451	3.109
2. ด้านบรรทัดฐานทางสังคม	.373	.095	3.930	.000	2.758
3. ด้านเครือข่ายทางสังคม	.046	.101	.460	.000	3.158
4. ด้านการมีส่วนร่วม	.222	.113	1.959	.648	3.163
F = 30.976 Adj R ² = .689 P-value = .245					

ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา (ปวีณา งามประภาสม, 2569)

แนวทางเสริมสร้างทุนทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ควรมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. พัฒนาระบบสารสนเทศหรือข้อมูลดิจิทัลที่สามารถตรวจสอบได้แบบทันที (Real time) การบริหารจัดการแบบออนไลน์ โดยมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลต่าง ๆ ของกองทุนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และเทศบาลตำบลสิริราช เพื่อให้สมาชิกได้สามารถตรวจสอบสิทธิ์ ประวัติการขอรับสวัสดิการ ยอดเงินออมได้ในทันทีผ่านทางสมาร์ทโฟน ซึ่งจะสามารถช่วยในการลดความผิดพลาดในการคีย์ข้อมูล เพิ่มความโปร่งใส และเป็นการสร้างความไว้วางใจให้แก่ทุกฝ่าย ดังบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

“กองทุนของเขาคควรพัฒนาระบบการตรวจสอบข้อมูลได้ทันทีผ่านมือถือ จะได้รู้ข้อมูลของตนเองแบบไม่ต้องรอให้มารู้ตอนประชุม” (ผู้ให้ข้อมูล รหัส M01, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2568)

“บางทีก็อยากให้มีคนมาช่วยสร้างระบบข้อมูลในเน็ต จะได้ไม่ต้องวุ่นวายเวลาประชุมประจำปี หรือจัดเก็บข้อมูลได้ไว” (ผู้ให้ข้อมูล รหัส T02, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2568)

สอดคล้องกับการสนทนากลุ่มสมาชิกและคณะกรรมการกองทุน ที่เสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศผ่านเครือข่ายมือถือ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ชัดเจน โปร่งใสในการตรวจสอบข้อมูลยอดเงินของตนเอง รวมถึงสิทธิประโยชน์ของแต่ละคน

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A

case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092.

<https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

2. สร้างเครือข่าย ด้วยการขยายความร่วมมือกับกลุ่ม องค์กร สถาบันการศึกษา ภาคธุรกิจ เอกชน เครือข่ายทางสังคมอื่น ๆ ที่ยังไม่เกิดความร่วมมือให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาหน่วยงาน ภาครัฐเพียงอย่างเดียว

3. สนับสนุนให้เด็กรุ่นใหม่เข้ามาร่วมเป็นอาสาสมัคร หรือตัวแทนหรือผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน โดยทำหน้าที่เชื่อมประสานทางด้านเทคโนโลยีช่วยผู้สูงอายุในการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุน เช่น เชื้อสิทธิ์ ระบุตัวตนที่ตกหล่น เพื่อให้สามารถเข้าถึงสวัสดิการได้โดยไม่ต้องให้สมาชิกมาหาถึงสำนักงาน รวมไปถึงการสร้างผู้นำรุ่นใหม่เพื่อสานต่อการทำงานของกองทุน

4. มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุก เช่น ตั้งอาสาสมัครสวัสดิการประจำหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนให้ การทำงาน มีการคล่องตัวมากขึ้น และลดภาระในการเดินทางมาทำธุรกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงาน

5. จัดกิจกรรมสวัสดิการสัญจรในแต่ละเดือน เพื่อใช้เป็นเวทีในการติดต่อพูดคุย สื่อสารข้อมูล เกี่ยวกับสวัสดิการ รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมใหญ่ในแต่ละปีได้ ถือเป็นการเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกองทุนให้มากขึ้น

6. จัดกิจกรรม เพื่อนเยี่ยมเพื่อน โดยสร้างรูปแบบจิตอาสาเยี่ยมบ้านสมาชิกที่ประสบปัญหาเจ็บป่วย ผ่านระบบความเอื้ออาทรของคนในชุมชนในการสร้างความสัมพันธ์มากกว่าการจ่ายเพียงตัวเงิน

7. จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยหารายได้เสริมเข้ากองทุน เพื่อเพิ่มความมั่นคง ทางการเงิน ที่นอกเหนือจากเงินสมทบและดอกเบี้ยจากธนาคาร เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มเกษตรกรหรือ กลุ่มอาชีพในระดับตำบล ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

8. จัดอบรม พัฒนา กิจกรรมที่เน้นสนทนากาหรือเชิงจิตวิทยา เพื่อบรรเทาภาวะเหนื่อยล้าของ คณะกรรมการ รวมถึงเชื่อมความสัมพันธ์ภายในทีมให้เหนียวแน่นมากยิ่งขึ้น และการกำหนดให้มีรางวัล เกียรติคุณให้กับกรรมการหรือสมาชิกที่มีวินัยในการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ และมีจิตอาสาเพื่อเสริมสร้าง บรรทัดฐานความซื่อสัตย์และเสียสละ ซึ่งจะช่วยให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนงานในระยะยาว

9. พัฒนาระบบการจัดเก็บเงินผ่านเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาระบบแจ้งเตือน และการชำระเงินผ่านมือถือ เพื่อลดภาระให้กับกรรมการและลดปัญหาความล่าช้าในการเก็บเงิน โดยใช้หลัก ความไว้วางใจ

10. ปรับปรุงวิธีการเก็บเงินสมทบให้สอดคล้องกับช่วงวัย เช่น ผู้สูงอายุที่มีการรับเบี้ยยังชีพ ผ่านธนาคาร อาจใช้ระบบการหักบัญชีอัตโนมัติ เพื่อความสะดวก รวมถึงการปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการคืนเงินออมให้เป็นธรรม โดยการนำประเด็นที่มีความน่ากังวล เช่น การมีสมาชิกลาออก เข้ามาหารือ หารือหาทางออกที่เหมาะสม เพื่อรักษาสมาชิกไม่ให้ลาออก

Citation : ปวีณา งามประภาสม. (2569). ทูทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

11. ใช้รูปแบบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน แบบ CIPP Model อย่างจริงจัง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการทำงานในทันที เพื่อให้กองทุนมีความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่

12. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สวัสดิการชุมชนตำบล โดยใช้พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสิริราช เป็นจุดศูนย์รวม และเป็นแหล่งศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาสถานะของกองทุนในระดับจังหวัด อีกทั้งการจัดทำคู่มือและสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ไขปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และลดความเสี่ยงในการจัดการข้อมูล ที่มีความผิดพลาด

ภาพที่ 2 การจัดเวทีระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาปัญหาและแนวทางในการพัฒนากองทุน
ที่มา (ปวีณา งามประภาสม, 2569)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ทูทางสังคมที่ถูกนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างเป็นระบบ มิติของความไว้วางใจและบรรทัดฐานทางสังคมที่กองทุนสามารถเปลี่ยนการออมเพื่อปล่อยกู้มาเป็นการออมเงินเพื่อพึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงประเด็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากองทุนฯ ที่ควรมีการให้รางวัลเชิดชูเกียรติให้กับสมาชิกหรือคณะกรรมการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เนื่องจากการบริหารกองทุนต้องใช้ความเสียสละและความร่วมมือเป็นหลัก การได้รับการยอมรับจากชุมชนจึงเป็นแรงช่วยเสริมให้สมาชิกและคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดทุนทางสังคมของโรเบิร์ต แพทแนม (อ้างถึงใน ชนาธิป ศรีโทและคณะ, 2563) มองว่า ความเชื่อใจและบรรทัดฐานของการแลกเปลี่ยนต่างตอบแทน เป็นเหมือนหัวใจที่มีความสำคัญที่ซึ่งทำให้คนในชุมชนเสียสละประโยชน์

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ส่วนตนเพื่อเป้าหมายส่วนรวม โดยโรเบิร์ต กล่าวว่า ทูทางสังคมเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดองค์กรที่ประกอบไปด้วยความเชื่อใจ บรรทัดฐาน รวมถึงเครือข่าย โดยองค์ประกอบที่สำคัญของทูทางสังคม ได้แก่ 1) ความเชื่อใจ (Trust) คือ การเชื่อมั่นในผู้อื่นว่าสามารถตอบสนองในทางที่เราคาดหวัง ทำให้เกิดความร่วมมือได้ง่ายขึ้น 2) บรรทัดฐาน (Norms) คือ รูปแบบการควบคุมทางสังคมที่มีต่อการกำหนดพฤติกรรมที่สามารถยอมรับได้ในสังคม ช่วยให้เกิดความร่วมมือในกลุ่ม 3) เครือข่าย (Networks) คือ โครงสร้างระบบความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลในสังคม ที่ทำให้เกิดการประสานงานและแลกเปลี่ยนทรัพยากร ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้สังคมบรรลุเป้าหมายโดยการอาศัย ความร่วมมือและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเมืองที่ยั่งยืน แต่ในกลับกันในทฤษฎีทูทางสังคมมักจะถูกมองว่าเป็นมุมมองในเชิงบวกที่ช่วยในการลดต้นทุนในการทำงาน คอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายใต้อุปกรณ์และความร่วมมือระหว่างกัน แต่ในทางปฏิบัติของการดำเนินงานกองทุนฯ มองเห็นถึงปัญหาของภาวะเหนื่อยล้าของคณะกรรมการและจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาด้วยการจัดกิจกรรมสันทนาการ ทำให้สะท้อนถึงความขัดแย้งในเชิงทฤษฎีเหมือนเปรียบเทียบกับความเป็นจริงในเชิงปฏิบัติที่ทำให้เห็นว่าทูทางสังคมมีต้นทุนในตัวเอง การรักษาความสัมพันธ์และการบริหารงานด้วยระบบอาสาสมัคร ก่อให้เกิดภาระทางอารมณ์ ความรู้สึกและร่างกายของคณะกรรมการ ทำให้ต้องใช้เทคนิควิธีการบริหารจัดการคน เข้ามาแก้ปัญหาหรือหนุนเสริมเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบการจัดสวัสดิการชุมชนแก่สมาชิก ยังสอดคล้องกับแนวคิดสวัสดิการชุมชนของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2565) ที่ระบุว่า เงินเป็นเครื่องมือไม่ใช่เป้าหมายการพัฒนาสวัสดิการและสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนโดยใช้ฐานทุนที่มีอยู่ในชุมชนมาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป้าหมายของการทำงานกองทุนคือการสร้างความร่วมมือ การช่วยเหลือเกื้อกูล ความรักความสามัคคีและการสร้างหลักประกันทางสังคมในสมาชิกในชุมชน ให้การช่วยเหลือทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่สร้างความแตกแยก มีการเชื่อมโยงกับกิจกรรมและกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของ “ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง” ดำเนินการและบริหารจัดการภายใต้องค์กรชุมชน ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ กำหนดขึ้นตามความเห็นพ้องต้องกันของสมาชิกกองทุน หน่วยงานภายนอกมีหน้าที่ในการเป็นผู้สนับสนุน ออกแบบ จัดการกองทุนเป็นไปตามวัฒนธรรม ประเพณี และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่น มุ่งเน้นการพึ่งตนเองและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยยึดหลัก “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” โดยชุมชนเพื่อชุมชน โดยสมาชิกทุกคนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับไปพร้อม ๆ กัน ไม่ใช่การรอรับแต่การช่วยเหลือ เนื่องจากทุกคนบริจาคเงินสมทบเข้ากองทุนเท่ากันและมีสิทธิ์ที่ได้รับความช่วยเหลือเมื่อจำเป็นเท่ากันกระบวนการดำเนินงานสอดคล้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. นอกจากนี้ในการบริหารจัดการกองทุนมีการสร้างระเบียบข้อบังคับของกองทุน รวมถึงการจัดสวัสดิการที่ครอบคลุม (ร้อยละ 75 ของความต้องการ ภายใต้งานมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการ

Citation : ปวีณา งามประภาส. (2569). ทูทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ตั้งแต่กระบวนการคิด ไปจนถึงการร่วมรับผลประโยชน์ เนื่องจากสมาชิกมองว่ากองทุนเป็นทรัพยากรส่วนรวมของชุมชนที่ทุกคนมีส่วนเป็นเจ้าของและมีหน้าที่ร่วมกันดูแล จึงเกิดการยอมรับในกติกา ระเบียบ และร่วมกันตรวจสอบการดำเนินงาน ส่งผลให้การบริหารจัดการกองทุนมีความโปร่งใส เป็นธรรมและจัดสวัสดิการได้ตรงความต้องการของสมาชิกมากขึ้น มีความสอดคล้องกับประเด็นหลักคิดทุนทางสังคมบนฐานการจัดทรัพยากรส่วนรวมตามงานเขียนของ กฤษฎา ศุภกิจไพศาล (2566) ที่ได้เขียนบทความเรื่องกระบวนการทัศน์การจัดสวัสดิการชุมชนภายใต้แนวคิดทุนทางสังคมในเชิงอุดมคติ ซึ่งพบว่า แนวคิดทุนทางสังคมได้เกิดช่องว่างของความแตกต่างกันในเชิงหลักการ ท่ามกลางกลุ่มนักคิดหลากหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักคิดทุนทางสังคมบนฐานความไว้วางใจการวิพากษ์ และการจัดการทรัพยากรร่วม ดังนั้นประเด็นความท้าทายของการกำหนดสร้างกระบวนการทัศน์ว่าด้วยการจัดสวัสดิการชุมชนภายใต้แนวคิดดังกล่าวในยุคปัจจุบัน คือ การบูรณาการหลักคิดทุนทางสังคม ทั้ง 3 หลักคิด ได้แก่ 1) หลักคิดทุนทางสังคมบนฐานความไว้วางใจ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน 2) หลักคิดทุนทางสังคมบนฐานการวิพากษ์ ที่ให้ความสำคัญในกระบวนการจัดสวัสดิการชุมชน และ 3) หลักคิดทุนทางสังคมบนฐานการจัดทรัพยากรส่วนรวมที่เชื่อว่าการจัดการทรัพยากรร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกในชุมชนมาร่วมมือกันสร้างและรักษาหลักกติกาด้านการจัดสวัสดิการชุมชน

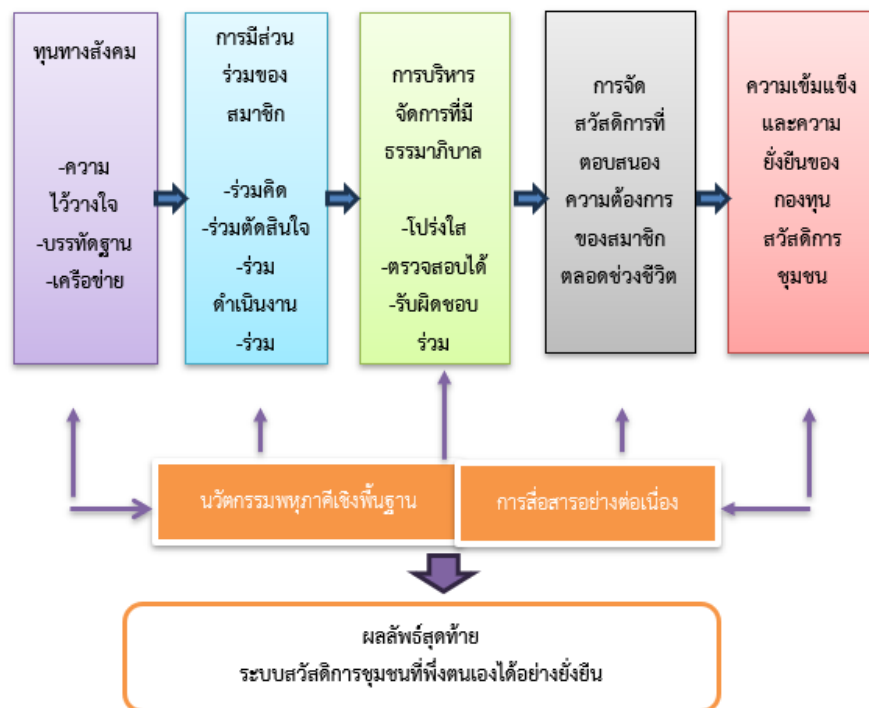
3. แนวทางเพื่อพัฒนากองทุน ในประเด็นของการเสนอให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บเงินรวมไปถึงการใช้รูปแบบการประเมินผลการดำเนินงานกองทุน แบบ CIPP Model มาปรับปรุงระบบการทำงาน และการเสนอให้มีการนำปัญหาเกี่ยวกับการลาออกของสมาชิกมาพูดคุยหามติและทางออกที่มีความเหมาะสม เป็นธรรม สอดคล้องกับงานศึกษาของ ธนานันต์ กัญญาราช (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้มีการเสนอแนะต่อกองทุนสวัสดิการชุมชนของพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ 1) กองทุนสวัสดิการชุมชนจะต้องมีการบูรณาการกับทุนทางสังคม ทุนการเงินอื่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการยกระดับสวัสดิการชุมชน 2) กองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาในทุกมิติของการบริหาร จัดการกองทุน เช่น แผนการเพิ่มเติมสมาชิก แผนในการจัดหารายได้แผนในการพัฒนาการจ่าย สวัสดิการให้กับสมาชิก และแผนการเติบโตไปสู่องค์กรชุมชนรูปแบบอื่น ในอนาคต 3) เสริมสร้างให้กองทุนสวัสดิการชุมชนกลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในเรื่องของการออม การจัดสวัสดิการสังคม 4) บูรณาการองค์ความรู้ ความร่วมมือกับกองทุนสวัสดิการชุมชนอื่น ๆ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนบุคลากร ที่เป็นมาตรฐาน และ 5) เสริมสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ ให้เข้ามาบริหารงานกองทุนและสร้างระบบสารสนเทศ อีกทั้งมีความขัดแย้งทางแนวคิดและแนวปฏิบัติ ในการเสนอให้มีการใช้แอปพลิเคชันมาช่วยในการจัดเก็บเงินและแจ้งเตือนระบบต่าง ๆ แก่สมาชิกกองทุน เพื่อลดภาระการทำงานและลดปัญหาความผิดพลาด ความล่าช้าในการดำเนินงานกองทุน อาจถูกมองในเชิงลบว่าเป็นการลดทอนปฏิสัมพันธ์

ทางสังคมไปเป็นการพึ่งพาหรือให้ความไว้วางใจระบบแทน แต่ในความเป็นจริงเป็นเพียงการปรับตัวของทุนทางสังคมเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในยุคปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่ (Body of Knowledge)

ผลการวิจัยที่ค้นพบสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ไม่ได้เกิดมาจากจำนวนเงินหรืองบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก แต่เกิดมาจากการนำทุนทางสังคมมาแปลงเป็นกลไกในการบริหารจัดการที่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม โดยเริ่มจากความสัมพันธ์เชิงเครือญาติและกลายเป็นพันธสัญญาทางสังคมที่มีกฎกติกาชุมชนรองรับ ความไว้วางใจ การยึดถือกติกาของชุมชน และการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ นำไปสู่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบ ส่งผลให้การบริหารกองทุนมีความโปร่งใส สมาชิกเกิดความเชื่อมั่น และสามารถสร้างระบบสวัสดิการภาคประชาชนที่พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง องค์ความรู้ที่ค้นพบจึงสะท้อนว่า “ทุนทางสังคมก่อให้เกิดความยั่งยืนของกองทุนได้ เมื่อได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนและองค์กรชุมชนในพื้นที่อื่นได้

แผนภาพที่ 2 ทุนทางสังคม

Citation : ปวีณา งามประภาส. (2569). ทุนทางสังคมกับความสำเร็จของการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชน กรณีศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอมัทะ จังหวัดลำปาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 28(1), e302092. <https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ควรดำเนินการดังนี้

1. จากปัญหาของผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะเหนื่อยล้าของคณะกรรมการ กองทุนควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นเครื่องมือในการลดภาระการทำงานของคณะกรรมการ เช่น แอปพลิเคชัน ที่ช่วยลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ และเพิ่มความโปร่งใสของการดำเนินงานของกองทุน

2. เสริมสร้างการบริหารจัดการแบบพหุภาคีที่มีความยืดหยุ่น ที่ไม่ใช่ตัวเงินเป็นหลัก เช่น การให้ความรู้ การให้คำปรึกษาต่าง ๆ การฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นต้น

3. ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้มีความสอดคล้องกับโครงสร้างทางประชากรและสังคมสูงวัย เช่น ปรับระเบียบในการคืนเงินออมให้มีความเป็นธรรมแก่ผู้สูงอายุที่อาจมีความจำเป็นในการใช้เงินก้อน หรือการเพิ่มระบบการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับอาชีพให้กับคนในชุมชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลสันดอนแก้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ทราบถึงสภาพการณ์ในการจัดสวัสดิการ ปัญหาของการจัดสวัสดิการและสามารถกำหนดแนวทางในการจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมกับบริบทของกองทุน อีกทั้งชุมชนและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องสามารถเผยแพร่ข้อมูลผลงานวิจัยและสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางด้านการจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของเยาวชนคนรุ่นใหม่กับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนคณะกรรมการในอนาคต

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการเชื่อมโยงสวัสดิการชุมชน สวัสดิการท้องถิ่นและสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่อย่างครอบคลุมในทุกมิติ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี เช่น ระบบการเงินดิจิทัล มาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ในยุคสมัยที่เป็นสังคมสูงวัย รวมถึงประเมินผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อระบบความไว้วางใจและระบบความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ ซึ่งเป็นทุนทางสังคมดั้งเดิมที่นำมาใช้ควบคู่กันในการบริหารจัดการกองทุน

4. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่เขตเมือง ภายใต้องค์ประกอบของทุนทางสังคม เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการบริหารจัดการกองทุน

5. ควรมีการวิจัยถอดบทเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคณะกรรมการจิตอาสา กระบวนการหมดไฟ และการสร้างแรงจูงใจใหม่ในการทำงานของคณะกรรมการหรือแกนนำชุมชน

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A

case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092.

<https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤติญา กิริตอมณี. (2559). *การจัดสวัสดิการชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษฎา ศุภกิจไพศาล. (2565). *การพัฒนาแนวคิดทุนทางสังคมและแนวคิดความเป็นธรรมในการจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาบ้านใหม่ไทยพัฒนา ตำบลหนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว* [ปรัชญาคุษุบัณฑิต]. สาขาวิชานโยบายสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรัส สุวรรณณณ. (2564). *หลักการบริหารจัดการองค์การและการพัฒนาชุมชน*. โอเดียนสโตร์.
- ชนาธิป ศรีโท และคณะ. (2563). *ทุนทางสังคมและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการขับเคลื่อนความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 5(1), 66-80.
- ชนาธิป ศรีโท, และคณะ. (2563). *ทุนทางสังคมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 8(2), 45-58.
- ธนานันท์ กัญญาราช. (2560). *การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน อำเภอสนับทึบ จังหวัดเชียงใหม่* [วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปิ่นพงษ์ วงศ์ณาศรี. (2559). *ทุนทางสังคมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน*. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 7(1), 89-104.
- พระครูธรรมธร ปุณฺณพัฒน์ แสงวงศ์ดี. (2567). *ทุนทางสังคมกับการจัดการชุมชนเชิงพุทธบูรณาการ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2566). *ทุนทางสังคมกับการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน*. *วารสารการพัฒนาชุมชนและสังคม*, 25(1), 45-60.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2562). *การบริหารจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. โฟร์เพช.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2557). *คู่มือการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน*. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2563). *แนวทางการพัฒนาสวัสดิการชุมชนสู่ความยั่งยืน*. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สมศักดิ์ สงวนดี. (2566). *ทุนทางสังคมกับการพัฒนาชุมชน*. *วารสารวิชาการแห่งอนาคต*, 3(1), 47-54.
- อุดมศักดิ์ วิจารณ์. (2560). *การบริหารจัดการสมัยใหม่*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.

Citation : Ngamprapasom, P. (2026). Social capital and the success of community welfare management A

case study of the Community Welfare Fund, San Don Kaeo Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. *Journal of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University*, 28(1), e302092.
<https://doi.org/10.65205/jhssrru.2026.e302092>